

Fundació OMS

Col·legi Oms i de Prat

Departament de Psicopedagogia

Atenció educativa de l'alumnat amb altes capacitats des de l'escola inclusiva.

Gemma Vilaseca González

Vic, 27 de Març de 2009

Índex

- 1. Reflexió i complementació
Escola inclusiva – Diferències individuals- Atenció a la diversitat de necessitats.
- 2. Aproximació conceptual de les Altes Capacitats.
- 3. Caracterització de l'alumnat amb Altes Capacitats.
- 4. Intervenció educativa a l'alumnat d' Altes Capacitats.
- 5. Estudi diagnòstic.
- 6. Experiència educativa i de recerca des de l'escola. Model d'actuació Fundació Oms.
- 7. Panoràmica general dels altres països.

Reflexions

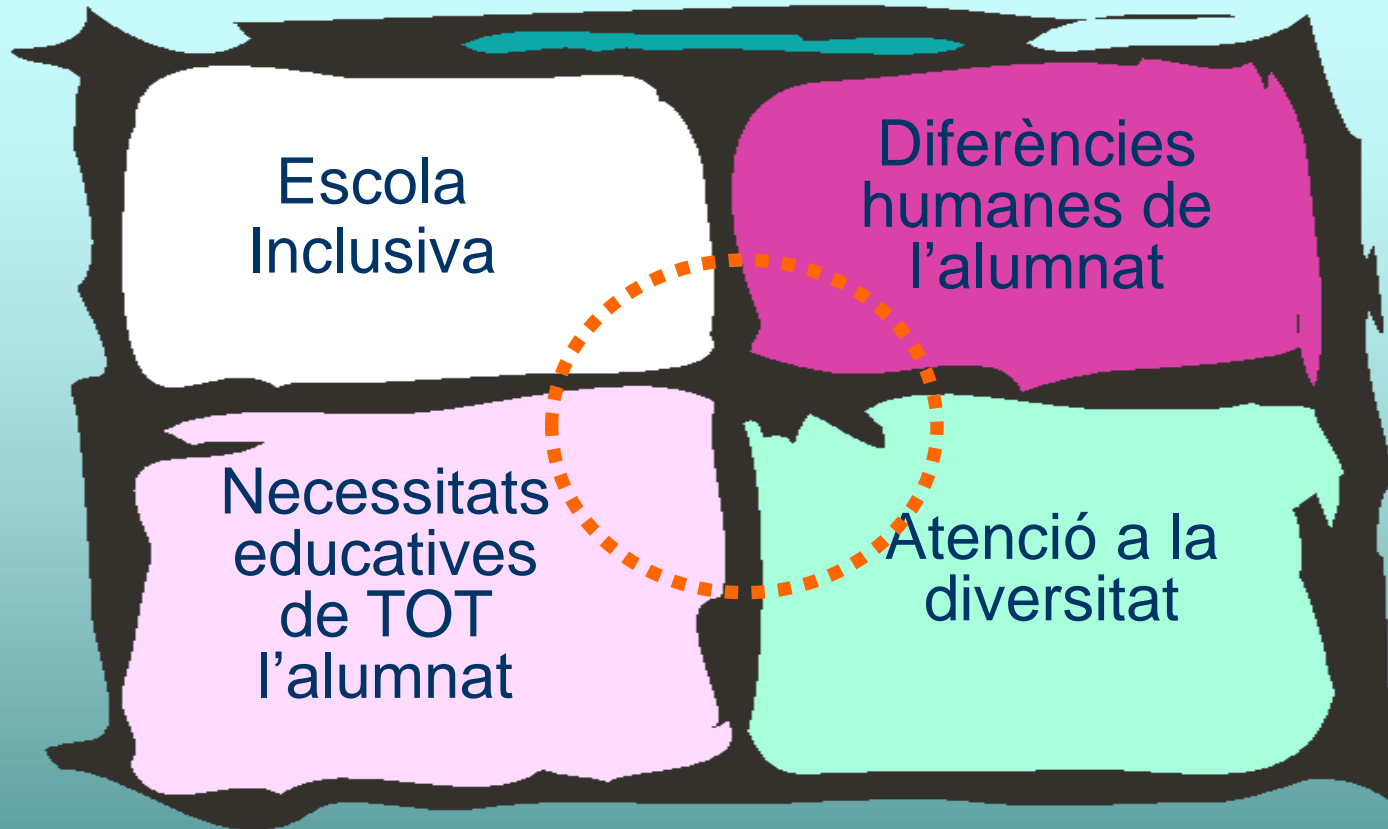
- Per què ser diferent – tot i haver-hi moltes raons que ens poden diferenciar els uns dels altres- implica sovint obstacles?
- Per què en el context escolar es tendeix encara a classificar, etiquetar i/o cercar formes d'organitzar l'aprenentatge o atendre la diversitat de necessitats minimitzant sempre la diferència per evitar els obstacles?
- Tenim els professionals de l'educació i/o la psicologia una visió esbiaixada o parcial sobre el què són les altes capacitats, o sovint ens defensem davant d'allò que desconeixem?
I les famílies?

Reflexions

- Qualsevol escola que pretengui una educació de qualitat per a tots, és precís que es plantegi qüestions sobre quina capacitat tenen i com aprenen els alumnes.
- El nostre sistema educatiu dóna resposta a les diferents característiques, necessitats i singularitats dels alumnes que tenim a les aules?
- Tenim a les escoles procediments sistemàtics per detectar les capacitats i necessitats educatives de l'alumnat?
→ **Procés d'identificació (+), etiquetatge (-)**
- La finalitat és proporcionar una educació adequada a les característiques i capacitats de cada alumne. Tot el procés diagnòstic, tota orientació o tota intervenció educativa s'ha de dirigir per obtenir aquesta finalitat.

1. Complementació:

- L'escola té que redefinir progressivament els seus conceptes i pràctiques educatives contemplant les diverses necessitats educatives de tot l'alumnat - tot i ser molt diferents - i amb la complexitat que això comporta.

2. Aproximació conceptual de les AC.

■ Si revisem la literatura científica sobre la temàtica ens trobem amb diversitat de models que segons les seves característiques explicatives els podem classificar en:

1. Models basats en les capacitats
2. Models basats en el rendiment
3. Models cognitius
4. Models socioculturals

2. Aproximació conceptual de les AC

Basat en les capacitats	<ul style="list-style-type: none"> - Estudi longitudinal de Terman (1917) - Informe Marland (1972) - Model de Taylor (1978) - Models de Cohn (1981) - Model d' Intel·ligència Múltiples de Gardner (1983)
Basat en el rendiment	<ul style="list-style-type: none"> - Model de Ranzulli (1978/1992/1994) - Model d'Interdependència Triàdica . Mönks, VanBoxtel, Roelofs i Sanders (1985) - Model de Feldhusen (1986) - Model diferenciat de Sobredotació i Talent. F.Gagné (1991/2008)
Cognitiu	<ul style="list-style-type: none"> - Model de R.J.Sternberg (1985) - Model de Jackson i Butterfield (1986) - Model de Borkowski i Peck (1987)
Psicosocial/ Sociocultural	<ul style="list-style-type: none"> - Model de Tannenbaum (1986) - Model de Csiszentmihalyi i Robinson (1986) - Estudios de Haensly, Reynolds i Nash (1986) - Model centrat en l'estudi del Talent. Feldhusen (1992) - Model Xinès. (Zha, 1993)

Hi ha un percentatge important d'alumnes (aprox. entre un 3 i un 10% segons el model) que presenten un potencial i/o un rendiment excepcional en una o més àrees del desenvolupament intel·lectual, artístic, esportiu o emocional.

2. Aproximació conceptual de les AC

Perfils d' excepcionalitat intel·lectual

	C	RL	GP	GM	RV	RM	AE
Superdotat	75	75	75	75	75	75	75
T. acadèmic		85		85	85		
T. artístic	80		80				80
T. matemàtic						95	
T. verbal					95		
T. lògic		95					
T. creatiu	95						

C –creativitat, RL –raonament lògic, GP –gestió perceptual,
GM - gestió de memòria, RV –raonament verbal,
RM –raonament matemàtic, AE –aptitud espacial

■ Parlar d'alumnat amb altes capacitats és una forma simplificada de descriure la realitat des de l'escola. Com a grup, al igual que els altres, és força heterogeni.

3. Caracterització de l'alumnat amb AC

- Des de la vessant de l'aprenentatge, l'alumnat d'altres capacitats pot definir-se com alumnes que aprenen amb major ritme, amb més profunditat i major amplitud que els seus iguals, sobretot si treballen en temes que atrauen el seu interès i, si troben en el professorat i la família el recolzament i l'orientació adequada.
- No són millors ni avancen per sí sols, sinó que precisen de l'experiència, tècnica, i implicació del professorat.
- L'escola té un nucli bàsic d'aprenentatges que poden ser apresos per la majoria d'alumnat a un ritme similar, molts altres presenten temps d'aprenentatges diversos i nivells de maduració intel·lectual diferents que fan que l'ensenyament dirigit al grup no sempre cobreixi òptimament les seves necessitats educatives.
- L'alumnat amb AC no necessàriament té que obtenir notes brillants (de fet no és el més freqüent), ni exactament el mateix rendiment en totes la matèries ja que poden estar més motivats cap a algun camp específic. Però no acostumen a presentar problemes escolars, ni de baix rendiment, ni de desmotivació si es contempen les seves necessitats. S'adapten bé al medi i busquen l'estímul intel·lectual fora de l'aula, si l'escola no satisfà les seves necessitats d'aprenentatge.

3. Caracterització de l'alumnat amb AC

- La caracterització general de l'alumnat amb AC gira en torn a tres eixos; **cognició, creativitat, motivació i de personalitat.**
- Característiques cognitives:
- *Alta capacitat per manipular símbols ja que normalment tenen un alt nivell en l'àrea verbal i bon domini de conceptes i símbols numèrics.*
- *Àmplia capacitat de memòria. Tenen molta rapidesa per processar la informació.*
- *Bona concentració i atenció.*
- *Molt observadors i manifesten molta curiositat intel·lectual.*
- *Alts nivells de comprensió i generalització. Identifiquen dades necessàries i absents dels problemes, saben desestimar dades irrellevants, etc.*
- *També presenten bones característiques metacognitives (metamemòria, autoregulació, etc.). -Caract. metacognitives-*

3. Caracterització de l'alumnat amb AC

Característiques motivacionals i de personalitat:

- *Pot donar-se disincronia entre el desenvolupament intel·lectual i el socioafectiu.*
- *Bon autoconcepte, autoestima, i atribució causal interna.*
- *Alta motivació, perseverança i perfeccionisme.*
- *Un sentit de l'humor molt més avançat respecte als altres nens/es.*
- *Bones habilitats de lideratge.*
- *Preferència per relacionar-se amb els adults o nens més grans.*
- *Són nens/es que tenen un elevat judici moral. Són sensibles i crítics amb ells mateixos i els altres, no toleren les injustícies, es preocupen per temes que no corresponen a la seva edat, etc.*

3. Caracterització de l'alumnat amb AC

Característiques relacionades amb la creativitat:

- *Habilitat per pensar la resolució de problemes de forma global. Consideren tots els aspectes del mateix de forma simultània.*
- *Mostren un impuls natural per explorar idees.*
- *Tenen preferència per les coses complexes, son més tolerants amb l'ambigüitat i no els preocupa excessivament trobar la solució més adequada a un problema.*
- *Independència de pensament.*

Com a conclusió, es pot dir que de totes les característiques o conductes a observar anomenades, no necessàriament es donen simultàniament en tot l'alumnat per la variabilitat de persones que s'enquadren en les AC. Per aquest motiu i per no caure en idees estereotipades, cal agafar un ampli criteri d'apreciació, prenent com a referent últim al subjecte i la seva particularitat.

3. Caracterització de l'alumnat amb AC

Característiques	Possibles problemàtiques
<ul style="list-style-type: none"> Adquisició i retenció ràpida d'informació; rutina i instrucció continuada; poden oposar conceptes amb excés.	<ul style="list-style-type: none"> Impacients amb la lentitud dels altres, poden acomplexar-se.
<ul style="list-style-type: none"> Actitud activa per investigar, curiositat intel·lectual, motivació intrínseca, buscar allò més transcendent.	<ul style="list-style-type: none"> Preguntes desconcertants, són obstinats, refusen les ordres, semblen exagerats en els seus interessos.
<ul style="list-style-type: none"> Habilitat per abstraure, sintetitzar, i conceptualitzar; gaudeixen amb la resolució de problemes i la curiositat intel·lectual.	<ul style="list-style-type: none"> Es resisteixen a la pràctica i al la instrucció; qüestionen els mètodes d'ensenyament.
<ul style="list-style-type: none"> Els agrada organitzar coses i a les persones dins d'una estructura i un ordre, busquen sistematitzar.	<ul style="list-style-type: none"> Construeixen regles o sistemes complicats; es poden mostrar dominants.
<ul style="list-style-type: none"> Ampli vocabulari i capacitat verbal; gran informació de temes complexos, avançats en la seva edat.	<ul style="list-style-type: none"> Poden servir-se de paraules per escapar o evitar situacions; arriben avorrir-se a l'escola.
<ul style="list-style-type: none"> Creatius i imaginatius, els agrada experimentar noves formes de fer coses.	<ul style="list-style-type: none"> Poden trencar els plans o rebutjar el que ja se saben. Diferents.
<ul style="list-style-type: none"> Intensa concentració; lapsus llargs d'atenció en àrees d'interès.	<ul style="list-style-type: none"> Es molesten amb les interrupcions desatenent les seves obligacions i a la gent quan el seu interès està centrat en quelcom. Tenacitat.
<ul style="list-style-type: none"> Sensibilitat, empatia, desig de ser acceptat pels altres. Constància.	<ul style="list-style-type: none"> Sensibilitat a la crítica o al rebuig. Esperen que els altres tinguin valors semblants; necessitat de reconeixement.
<ul style="list-style-type: none"> Elevada energia, vivacitat, ànsia; períodes d'esforços intensos.	<ul style="list-style-type: none"> Poden sentir frustració amb la inactivitat; la seva vivacitat pot desorganitzar als altres; continua estimulació.
<ul style="list-style-type: none"> Són independents, prefereixen el treball individual; confien en ells mateixos.	<ul style="list-style-type: none"> Possible rebuig cap als pares, mares i/ o companys. No conformitat.
<ul style="list-style-type: none"> Gran sentit del humor.	<ul style="list-style-type: none"> Veuen allò absurd de les situacions; poden convertir-se en el "pallaso" de la classe; poden no ser compresos pels companys.

Problemes associats a las característiques pròpies dels nens/es superdotats (Webb, 1993).

4. Intervenció

- Qualsevol actuació ha de tenir un abordatge institucional, una forma global d'atenció educativa amb **tot** el centre implicat.
- La determinació del tipus **d' intervenció educativa** (acceleració, activitats col·laboratives, enriquiment, estructuració de les activitats, etc.) dependrà de les **característiques del nen/a** (tipus d' excepcionalitat intel·lectual, maduresa emocional, adaptació social, etc.), i de com **s'enfoca i organitza l'atenció a la diversitat** en les diferents escoles (organització del centre i desenvolupament del currículum).
- Deturar o sobreestimar no són solucions vàlides d' intervenció. Ni tampoc prioritzar el desenvolupament intel·lectual al desenvolupament emocional, social o físic; aspecte que cal que quedi clar tant a la família como als educadors.

4. Intervenció

- **Modalitats generals d'intervenció educativa als alumnes amb AC.**
- Tradicionalment s'han considerat (també possibles en el marc legislatiu) tres estratègies generals per abordar la resposta educativa de l'alumnat amb necessitats educatives derivades de les AC :
  1. Accelerar el procés d'aprenentatge, portant a terme una reducció dels cicles educatius.
  2. Enriquiment.
  3. Adaptació individualitzada..

Però, seran valorats i reconeguts en la seva singularitat ? Aprendran a aprendre dels altres? Conviuran la diferència? Aprendran a treballar cooperativament? ...

- programes específics + estructures organitzatives participatives.

4. Intervenció

■ Què podem fer doncs amb els alumnes d' AC?

■ Quines estratègies educatives són adequades per a una resposta educativa inclusiva a l'alumnat amb AC?

4. Intervenció

- Entendre que ha de ser l'escola en tota la seva globalitat per respondre a la diversitat de necessitats.

- Partir d'un enfocament **INCLUSIU**.

4. Intervenció

- ENFOCAMENT INCLUSIU
- Més centrat en l'aula que en l'alumne.
- Millorant les estratègies del professorat més que elaborant programes individualitzats.
- Amb més recolzament a l'aula que ubicant l'alumne d'AC a un programa específic.
- Menys basat en el diagnòstic i resolent els problemes de forma col·laborativa.

4. Intervenció

- **RESPOSTA EDUCATIVA ADEQUADA**
- El millor marc per respondre l'alumnat d' AC és el **context ordinari**.
  - *Les mesures d'individualització també les permet establir. (ajustament a les necessitats de l'alumnat)*
  - *Portant a terme experiències d'aprenentatge on el professorat pot variar el ritme de treball, les activitats, la profunditat, la seqüència a seguir, la temporalitat, etc.*
- **Les activitats o currículum** que es plantegin com a grup, **poden diferenciar-se** en certs continguts, en el procés, i en les produccions finals.

4. Intervenció

- Algunes estratègies organitzatives per donar resposta educativa inclusiva a l'alumnat amb AC.
- Agrupaments flexibles dins de l'aula i del centre (petits grups combinant homogeneïtat i heterogeneïtat, tallers de cicle o classe, treball cooperatiu petits grups, etc.)
- Enriquiment curricular a l'aula. Ens permet treballar temes nous que no contempla el currículum, fer investigacions individuals o en petits grups, introduir modificacions que en quant a profunditat i/o extensió, etc.
- Reducció de la durada del cicle. (Alerta perills)
- Enriquiment extra curricular. Amb activitats comuns i/o específiques; tallers, música, esport, idiomes, etc. (No planificar en accés)

5. Diagnòstic de la situació real a Catalunya sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.

OBJECTIU GENERAL: *Estudiar les actituds i pràctiques educatives del professorat cap a l'alumnat amb necessitats educatives associades a les altes capacitats.*

Mostra: *305 professors i professores de centres públics i concertats d'educació Infantil, Primària, i Secundària de Catalunya. Es va utilitzar una tècnica de mostreig accidental.*

Mètode d'investigació: *Es va optar per una metodologia no experimental o ex-post-facto de perspectiva empírico-descriptiva.*

Estratègies de recollida d'informació:

Un qüestionari que es va elaborar específicament per caracteritzar la mostra seleccionada.

Una Escala d' actituds per analitzar l'actitud del professorat davant les necessitats educatives de les Altes Capacitats i la seva educació.

5. Diagnòstic de la situació real a Catalunya sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.

Resultats de la investigació.

Els resultats més rellevants:

1) En referència a les consideracions del professorat:

▶ *Només un 6,6% del professorat de la mostra ha realitzat activitats de formació sobre l'alumnat amb altes capacitats dins del marc dels estudis universitaris, i un 3,3% ha realitzat formació mitjançant seminaris, assistint a conferències, postgraus, etc.*

▶ *L'edat del professorat de l'estudi (un 49,4% tenen entre 35 i 44 anys), a conseqüència, no es preveu un relleu massiu a curt o mitjà termini.*

▶ *El 26,7% estan d'acord en que no coneixen com identificar les AC, un 23,3% afirmen un desconeixement sobre com atendre-les un cop identificades, i, un 11,8% reclama que falta formació com a obstacle principal per atendre las necessitats de l'alumnat amb AC des de l'escola inclusiva.*

5. Diagnòstic de la situació real a Catalunya sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.

Resultats de la investigació.

Els resultats més rellevants:

2) En quant a les “Necessitats educatives de l'alumnat amb altes capacitats, intervenció educativa i diversificació curricular:

▶ **92%** del professorat manifesta un **grau d'acord** en que els centres escolars catalans han de portar a terme un ensenyament adequat a tot l'alumnat, i per tant també als d' AC.

▶ Aquestes necessitats passen desapercibudes als centres educatius segons un **76,2%** del professorat ; i, per un **98,3%** els recursos per atendre la diversitat no són suficients.

▶ Un **39,7%** estan **d'acord** en que hi ha altres necessitats educatives més importants que les associades a les altes capacitats a l'hora d'intervenir educativament.

5. Diagnòstic de la situació real a Catalunya sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.

Resultats de la investigació.

Els resultats més rellevants:

3) En referència a les "objeccions basades en ideologies i prioritats cap a la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats";

► Un elevat percentatge de professorat (41,4%) considera que la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats **és font d'elitisme**. També se constata poca col·laboració o front comú amb la família quan un **92,8%** manifesten **estar d'acord** en que l'atenció escolar de l'alumnat amb altes capacitats **només depèn dels pares i mares**.

4) En relació a les mesures organitzatives, tals com, "l'acceleració" i "agrupaments flexibles per capacitats";

► Un **50%** del professorat considera que **preval l'avorriment** enfront una adequació o diversificació curricular, tot i que pràcticament la totalitat de la mostra **està d'acord** en que la **igualtat d'oportunitats exigeix atendre les necessitats de l'alumnat amb altes capacitats en el marco escolar inclusiu**.

5. Diagnòstic de la situació real a Catalunya sobre la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.

Principals Conclusions

Entre altres, les més rellevants:

L'existència d'un gran desconeixement en el context escolar d'avui per part del professorat català sobre la caracterització, el marc general, i , els elements funcionals per portar a terme la intervenció educativa amb alumnat amb altes capacitats.

Cal reflexionar sobre aspectes tan transcendents com l'atenció a la diversitat des del context educatiu i com preveure també la resposta educativa inclusiva a l'alumnat amb altes capacitats . Es necessari tenir coneixement i valorar-los per poder treballar a partir d'ells/es i no a partir de falses objeccions o desconeixement en relació a las vies de resposta davant les necessitats educatives, socials i emocionals.

La necessitat de contribuir en dimensionar la consciència professional del professorat i facilitar la pràctica educativa de l'alumnat amb altes capacitats des de l'escola inclusiva.

6. Experiència educativa i recerca des de l'escola. Model d'actuació comarcal. Fundació Oms.

Què és?

La Fundació Oms sorgeix a Manresa (Bages) després de 8 anys de diferents activitats desenvolupades des de l'escenari del Col·legi Oms i de Prat en el camp de les necessitats educatives de l'alumnat amb altes capacitats.

Xarxa
Col·laborativa

Treballa amb la col·laboració i cooperació de diversos professionals d'institucions com els CEIP, IES, centres escolars concertats, EAP, Universitat, i especialistes del camp de la salut.

Finalitat

Continuar cobrint el buit sobre les altes capacitats en el marc escolar inclusiu a partir de l'interès manifestat per famílies, escoles i professorat, que veuen la necessitat de rebre assessorament i orientació formativa sobre l'atenció educativa, social i emocional que aquest alumnat requereix.

Actuacions

La Fundació Oms desenvolupa els seus fins a través de l'assessorament i d'actuacions col·laboratives a: escoles públiques i concertades, especialistes, professorat, famílies, i ,en la recerca des de l'escola a Catalunya.

Fundació OMS

Col·legi Oms i de Prat

Investigació avaluativa de caràcter col·laboratiu

Avaluació d'un programa d'assessorament i intervenció educativa col·laborativa per donar resposta a les Necessitats Educatives de l'alumnat amb Altes Capacitats des de l'escola inclusiva.

6. Experiència educativa i recerca des de l'escola. Model d'actuació comarcal. Fundació Oms.

Objecte d' estudi:

“ Assessorament i intervenció educativa de les necessitats educatives de l'alumnat amb altes capacitats per donar resposta des del context escolar inclusiu.”

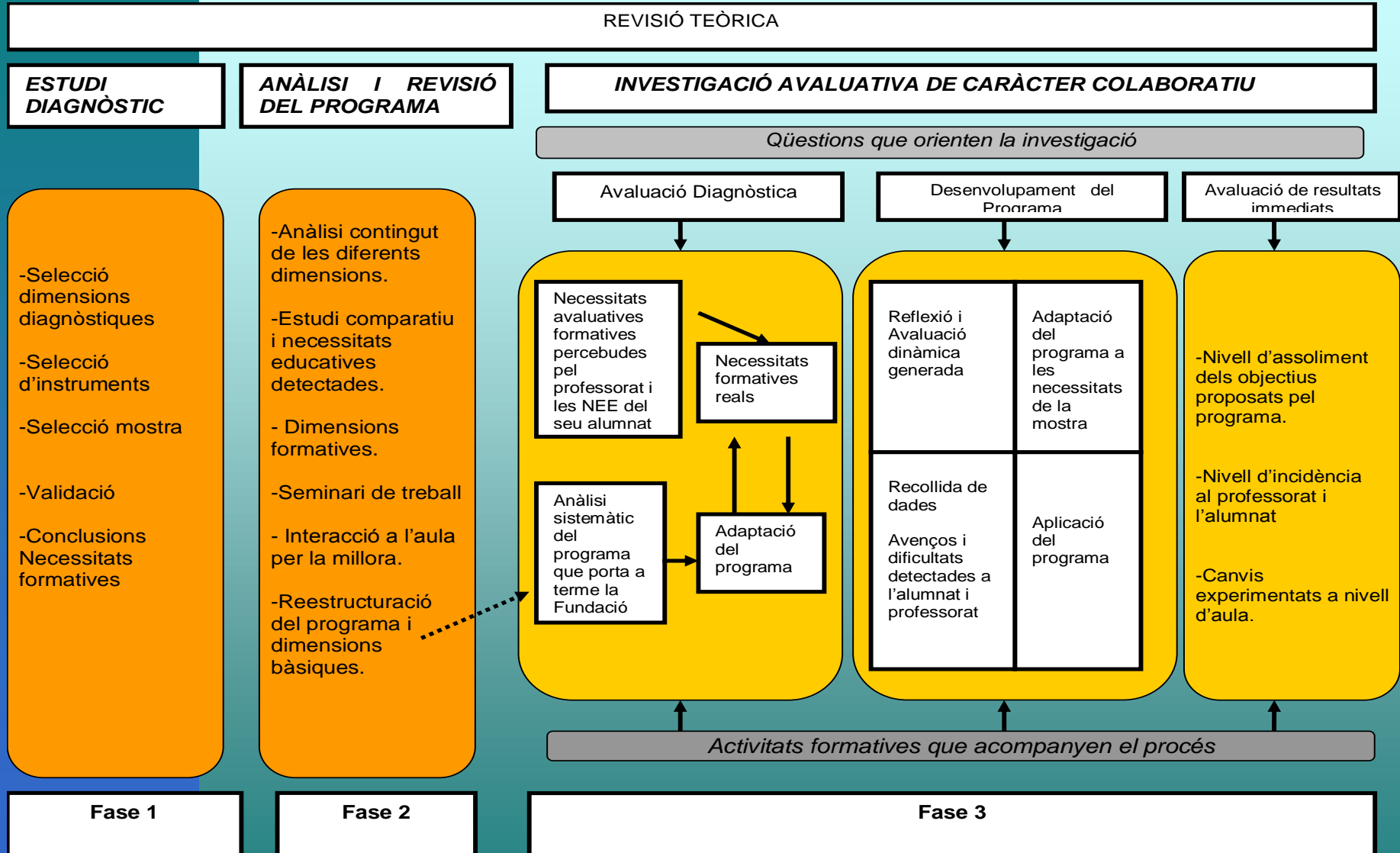
- **Objectiu General:** *millorar la intervenció educativa inclusiva dirigida a l'alumnat amb altes capacitats a través de l'orientació formativa del professorat.*

■ **Objetius específics:**

- **Desenvolupar un diagnòstic de les necessitats educatives del professorat i que treballa amb alumnat amb altes capacitats.**
- **Analitzar les necessitats educatives de l'alumnat amb altes capacitats d' Educació Primària i Secundària Obligatòria dels centres públics i concertats de la Comarca del Bages.**
- **Elaborar un programa d' assessorament i intervenció de les necessitats formatives detectades a partir de l' anàlisi sistemàtic i reestructuració del programa de la Fundació Oms del Col·legi Oms i de Prat.**
- **Avaluació participativa del programa.**

Experiència des de la pràctica educativa.

Model d'actuació comarcal. Fundació Oms. Col·legi Oms i de Prat.

7. Panoràmica general sobre la intervenció educativa amb alumnat amb AC als altres països.

Templeton International Fellowship

The Connie Belin & Jacqueline N. Blank International Center for Gifted Education and Talent Development

(Belin-Blank Center) The University of Iowa, Iowa City, Iowa, USA

The Wallace National Research Symposium on Talent Development.

Aspectes a valorar:

- Legislació i regulació educativa
- Previsions específiques
- Criteris d'identificació
- Formació del professorat
- Investigació i recerca
- Prioritats i expectatives

7. Panoràmica general sobre la intervenció educativa amb alumnat amb AC als altres països.

Àustria, Anglaterra, Bèlgica, Bulgària, Suïssa, Alemanya, Dinamarca, Irlanda, Eslovènia, Espanya, Luxemburg, Romania, I Rússia **han millorat les previsions per atendre les altes capacitats al llarg dels últims anys.**

Romania i Suïssa han avançat en l'aspecte central de **formació del professorat** des de les universitats.

Anglaterra és el país que **ha avançat més en els 5 aspectes de forma clara al llarg dels últims sis anys.**

Majoritàriament alguns països europeus (sobretot Alemanya i Holanda), i el 50% dels estats nord americans implementen la intervenció educativa de l'alumnat amb altes capacitats mitjançant l'acceleració educativa; de les seves investigacions longitudinals es constata una repercussió molt positiva quan se'n fa un bon seguiment.

Dr. Joyce VanTassel-Baska (The College of William and Mary) USA

Els seus estudis mostren com l'acceleració i les experiències de cursos i aprenentatges intensius en edats joves s'ajusten bé a l'alumnat amb altes capacitats i permeten que avancin molt en àrees com matemàtiques, ciències, humanitats i ciències socials. Treballen amb **models de currículums integrats** (ICM) especialment dissenyats per alumnat amb altes capacitats, que s'han validat i s'empren amb molt d'èxit en moltes escoles americanes.

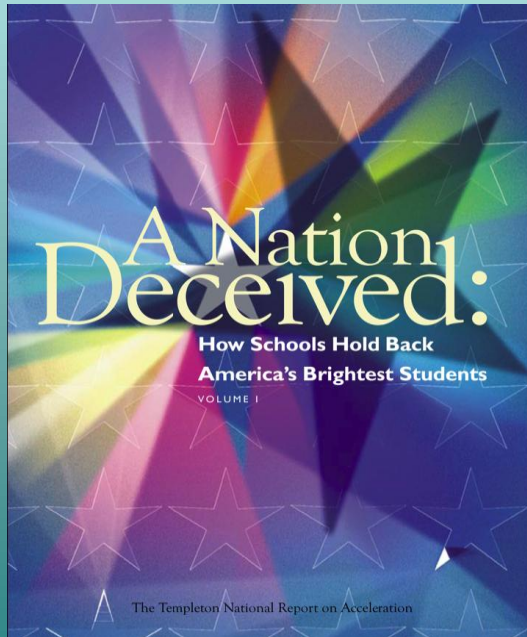
7. Panoràmica general sobre la intervenció educativa amb alumnat amb AC als altres països.

A **Mèxic** (Província del Yucatán) tenen un programa pedagògic d'atenció a les totes les escoles per nens/es de “ Capacidades y Aptitudes Sobresalientes ”. Es prepara al professorat mitjançant la capacitació per identificar i atendre les necessitats dins del programa escolar regular.

IRPA (Institute for Research and Policy on Acceleration) The University of Iowa

Síntesi de 50 anys de recerca als EEUU sobre acceleració:

- Recerca fiable i consistent
- Demostren incidència positiva a nivell acadèmic/social/emocional de l'acceleració.

www.nationdeceived.org

MOLTES GRÀCIES

Gemma Vilaseca González
gvilasgo7@docd5.ub.edu

La igualtat d'oportunitats exigeix atendre les necessitats educatives de l'alumnat d' Altes Capacitats?